

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevi cesti št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja trikrat na teden, vsak **ponedeljek, sredo in petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo 12 kron, pol leta 6 kron, 3 mesece 3 krone. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 17 kron, pol leta 8 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravištvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Volilna reforma.

(Politična študija.)

Splošna, enaka, neposredna in tajna volilna pravica je zahteva raznih političnih strank v naši državi in delovanju teh strank moramo pripisati, da je prišla ta zahteva na dnevni red in da bode po izjavi ministrskega predsednika zadnja naloga sedanjega državnega zbora v mesecu februarju, skleniti novo volilno postavo, katera bode odstranila krivične privilegije raznih stanov in nvaževala želje najširših ljudskih mas. Ker bode ta volilna reforma velikega pomena za razvoj političnih razmer v Avstriji, velikega pomena pa posebno za nas tlačené Slovane, razven tega pa, ker je potrebno, da slovenska javnost složno nastopi v varstvo slovenskih interesov in prepreči volilno reformo, katera bi vzdrževala sedanji krivični volilni red in s tem podpirala naše trdno nemstvo, hočemo podati zgodovino volilnih reform v Avstriji in tozadnje predloge raznih državnikov.

V viharnem letu 1848. se je razširil po celi Avstriji mogočen klic „Dajte nam ustavo!“ t. j. dajte ljudstvu pravico sodelovanja pri zakonodajstvu, pri določevanju davkov in vojakov ter vodstvu notranje in zunanje avstrijske politike. Nastali so burni časi, tekla je kri, in vlada, katera se je na vse kriplje branila izpolniti zahteve ljudstva, je morala odnehati in izdati dne 28. aprila 1848. ustavno listino, katera je obsegala razun pro-

stosti vere, govora, tiska, enakosti vseh državljanov v vsakem oziru, posebno važno točko: ustanovitev dveh komor državnega zbora z odločilnim glasom pri zakonodajstvu in obdačenju in s pravico staviti predloge; ta državni zbor se mora vsako leto sklicati in ima popolnoma samostojno notranje vodstvo. Uredba tega prvega avstrijskega parlamenta, vzlasti določba, da imenuje izmed 200 članov prve komore cesar eno četrtino, tri četrtine pa volijo najvišje obdačeni posestniki v državi, ni zadovoljila ljudstva in na vseobčno zahtevo se je isti spet odstranil in dne 15. maja se je spremenil državni zbor v ustanovno zborovanje z eno komoro. 22. julija se je otvoril spremenjeni državni zbor; posebnega pomena je takratni prestolni govor, v katerem se je prvič povdarjala enakopravnost vseh narodov. Državni zbor je začel svoje delovanje z razpravo o odpravi robe, a njegovo delovanje je končala revolucija, ki je izbruhnila na Ogrskem. Se 18. novembra se je spet otvoril državni zbor in sicer v Kromerizu na Moravskem. Kmalu potem (2. dec.) je nastopil naš sedanji cesar vlado in je pozval državni zbor, naj pospeši svoje delovanje glede ustave. A v državnem zboru je nastalo nesoglasje med poslanci in vlado ne le pri raznih zakonskih načrtih, ampak tudi pri raznih novih zahtevah vlade; razven tega pa je bil državni zbor po mnenju vlade preveč demokratičen in radi tega je bil isti 7. marca 1849. razpuščen. Obenem pa je izšla oktobra ustava (datirana z

dne 4. marca 1849), v kateri se je obljubil med drugimi točkami državni zbor z dvema voljenima komoroma in deželni zbori za vse posamezne kronovine. Na to je ustavno delo za nekaj časa mirovalo; Avstrija je morala napeti vse sile, da je udnšila ustajo na Ogrskem. Se 13. aprila 1851. se je sestavil državni zbor, kateri pa je bil nekak svetovalec krone in podrejen cesarju samemu. Ta parlament je bil le na papirju; o delovanju ni govora. Radi tega je izšel 5. marca 1860. poseben cesarski patent, na podlagi katerega naj obstoji državni zbor iz rednih udov, nadalje dosmrtnih udov (nadvoyodi), nekaterih visokih dostojanstvenikov, nekaterih v civilni in vojski službi zaslužnih mož ter iz 38 na dobo sestih let voljenih zastopnikov deželnih zborov; za vsako mesto naj predlagajo deželni zbori po 3 kandidate. Začasno do upeljave deželnih zborov imenuje cesar teh 38 udov.

Rad bi obravnal tega pomnoženega parlamenta naj bodo: sestava državnega proračuna, pregled državnih računov in predlog državne komisije dolgov, načrti vseh važnejših zadev zakonodajstva, predloge deželnih zborov; nima pa inicijative pri predlaganju zakonov.* Ta patent je javnost pozdravila kot prvi korak, s katerim se je prejšnji absolutni sistem opustil. Ker pa se je poskus, na podlagi tega pomnoženega parlamenta ozdraviti dr-

* Pozneje (19. julija) se je razširil delokrog z določbo, da se smejo davki povečati in nova posojila najeti le z dovoljenjem državnega zbora.

žavne razmere, ponesrečil, je izdal cesar 20. oktobra 1860. takozvani oktoberski diplom, katerega najvažnejše določbe so sledeče: 1. Pravica postave dajati, spreminjati ali ovreči se vrši le s sodelovanjem vseh postavno zbranih deželnih zborov, oziroma državnega zbora, v katerega pošiljajo deželni zbori gotovo število zastopnikov. 2. Vse zadeve tičeče se zakonodajstva naj se ustavno s sodelovanjem državnega zbora resijo, novi davki, nova posojila le z dovoljenjem istega razpišejo in letni proračuni in računski zaključki od istega odobrijo. 3. Vse druge zadeve naj se rešijo v deželnih zborih posameznih dežel; isti pošljejo v državni zbor 100 članov. Vlada (državno ministrstvo Schmerling) se je lotila takoj načrta za volilno postavo, za vse dežele razun Ogrskega, Sedmograškega, Hrvaškega in Benečije, katero je izdala 5. jan. 1861. Najvažnejše njene točke so: 1) poslanci mest, katerim daje deželni red pravico voliti zastopnike, se volijo direktno od vseh volilcev, kateri imajo pravico voliti zastopnikov mestnega občinskega sveta. 2) Kmečke občine volijo indirektno po volilnih možeh; na občine, ki nimajo najmanj 500 in ne več kakor 800 volilcev, pripade eden volilni mož. 3) Za poslanca se lahko voli vsak mož, kateri je 30 let star, avstrijski državljan v posesti državljanskih pravic in ima pravico voliti v kakem mestu ali kmečki občini. Oktoberski diplom je bil v marsikaterem oziru nepopolen in radi tega je izdal cesar februarški patent dne 26. februarja 1861, in se le sedaj je sto-

LISTEK.

Blagor v vrtu cvetočih breskev.

Čudna povest.

Česki napisal Julius Zeyer.

(Dalje.)

Kaj je ta Umbriani vse poznal! Kje povsodi se je potikal! Na Nilu je bil, na Donavi, na Jankcekiangu, na Volgi in kaj vem kje še! Umbriani je bil vse in nič. V Simferopolju, kjer sem ga spoznal, je zjutraj prodajal mleko, potem je poučeval na gimnaziji telovadbo, nato je pel v ruski katedrali pri maši, nato je bil vrtnar, nato je pel večernice v armenski cerkvi in zvečer je dajal plesne ure. Razun tega je gradil čolne in velocipede ter slikal podobe. Shajala sva se običajno pri meni, toda nekoč sem ga obiskal v njegovi mali hišici v tatarskem četrta. Njegovo stanovanje je bilo sicer priprosto, a se mi je vendar zdelo krasno. Ležalo je nasproti stari, polrazpali mošeji, zarastli do samih oken z ogromnim osatom. Na njegovem divanu sva lahko slišala, kako kliče z

minareta mullah vernike k molitvi. Soba je bila ozka in hladna in čisto prazna, izvzemši oni mali divan, kjer sva sedela, in star klavir, ki je zablodil na Krim po bogvekakšnem slučaju in ga je Umbriani kupil za nekaj rubljev. Takrat Umbriani ni bil sam, imel je obisk; neki umetnik, ki je plesal na vrvi in je baš potoval skozi mesto. Lah kakor Umbriani, je prišel k njemu, rojaku, da bi si izposodil denarja. Umbriani je dal, kar je imel; ni bilo baš mnogo. Potem nama je obema postregel s kavo, pripravljeno na turški način. Prinesla jo je majhna, tolsta, nelepa ženska, po kroju seljakinja iz kurske gubernije.

„Moja žena“, nama jo je predstavil Umbriani.

Bil sem tako presenečen, da sem čašo, ki sem jo baš držal v roki, skoro spustil na tla. Trenotek sem se bal, da bode Umbrianijeva žena vsled tega presenečenja razžaljena, kajti bilo je za njo malo laskavo, toda takoj sem videl, da je topa in glupa ter ni ničesar opazila.

Umbriani nama je tekom pogovora pripovedoval, da njegova žena ne zna niti čitati, niti pisati. Na tem je bilo

seveda ležeče malo, toda v nji ni bilo niti iskre duha, na nji niti sledu krasote. Kaj ga je moglo vezati na njo? Njega, krasnega, duhovitega, njega, ki Danteja in Platona ni znal samo na izust, ampak je bil z njima prepojen do dna duše in je z njima preživel in presanjal vse, kar sta z zlatim dletom vklesala v neginečo kovino svoje večne slave! In isti Umbriani, ki je ljubil Aspazijo in oboževal Beatriko, je mogel živeti s to žensko, isti Umbriani, ki se je napil iz čarobnega vira ljubezni pod palmami in granati! Umbriani, ki je odpeljal špansko markizo, katera je šla v samostan, ko jo je zapustil! Umbriani, ki ga je oboževala angleška pesnica, katera je napisala nanj najprej svoje ditirambe in pozneje iz osvete sramotilno knjigo! Ne, to ni bilo mogoče! Pri podobnih mislih sem bil tako-raztresen, da sem raje odšel domov.

Drugi dan sem se izprehajal za mestom v družbi nekega starega profesorja, Švicarja, ki je tudi poznal Umbrianija, a ga ni prišteval svojim prijateljem. Šla sva k starim, s travo zaraščenim nasipom, ki so baje nekdanj branili tabor Mitridatov. Nekaj časa

sva govorila seveda o nesrečnem kralju, toda kmalu sem obrnil pogovor na Umbrianija, ki me je končno zanimal bolj. Uprašal sem Švicarja, če pozna njegovo ženo.

„Ženo!“ zakliče. „Prepričan sem, da to ni njegova žena. Ta zakon je laž kakor vse, kar pripoveduje ta laški komedijant.“

„In jaz mu vernjem vse“, odgovorim. „Čudim se samo, kako je mogel vzeti to topo žensko za svojo ženo.“

„Prvič to, kakor vam pravim, ni njegova žena“, reče Švicar. „drugič dela Umbriani kakor nekdanj veliki Molière: Il prend son bien où il le trouve, in tretjič bi bila to stvar, ki se čisto strinja z njegovim značajem. Zakaj? Nu, zato, ker bi bil to čin blaznosti. In vaš obendovani Umbriani ni samo to, kar običajno imenujemo pol blaznega človeka, ampak je bil baje pred nekaj leti resnično blazen. Trpel je na fiksni ideji najbolj čudne vrste in morebiti trpi na nji še vedno.“

(Dalje prihodnjic.)

pila Avstrija v kolo drugih ustavnih držav v Evropi. Še le s februarским patentom, kateri je vpeljal gosposko zbornico in državni zbor, v katerega pošljejo posamezni deželni zbori svoje zastopnike, ter oznanil ustavo za celo državo in deželne rede za posamezne kronovine, je postala Avstrija ustavna država v pravem pomenu besede. Ta državni zbor je le z zastopniki ogrskih dežel vred organ cele monarhije, brez zastopnikov ogrskih dežel le ožji državni zbor kot vez med deželnimi zbori in celokupnim državnim zborom. Na podlagi februarске ustave je bil državni zbor zastopstvo stanovskih interesov in cel volilni red z razdelitvijo volilnih okrajev je bil prikrojen za Nemce na škodo Slovanov. V skupini mest in kmečkih občin je bil volilec oni, kateri je plačeval na leto 10 gold. direktne davka brez vseh doklad. Novovoljen državni zbor za Avstrijo (ožji državni zbor) je štel 203 ude; med temi je pripadalo nemškim-naprednim strankam 130 poslancev, katero število jasno kaže veliko krivico napram drugim narodom. (Dalje prihodnjic.)

Čehi v predzadnjih in zadnjih dneh.

I.

V poslednji dobi preveva vse češko javno življenje intenziven boj za splošno in enako, direktno in tajno volilno pravico.

Ta boj je sicer že jako star, v raznih državah raznega data, vendar v Avstriji v kljub vsemu prizadevanju zlasti od strani socijalnih demokratov do zadnjega časa ni mogel dobiti onega razmaha in one razširjenosti, ki jo zasluži ta pravična ideja in ki ji edina more pomagati do konečne zmage.

Jako važen dogodek v razvoju boja avstrijskih narodov za splošno in enako volilno pravico je nastop ogrskega ministra s programom, v katerem obljublja Ogrski splošno in enako volilno pravico. Še važnejši pa je nastop ministrskega predsednika Gautscha, s katerim se je ta odzval imenovanemu programu Fejervaryjevemu, nastop, ki je povzročil v poslanski zbornici velikanski vihar, Gautschevemu dosedanjemu programu v smrt, ideji splošne in enake volilne pravice v zmago.

Tretji, jako važen moment v tem boju je vladna predloga, za reformiranje skrajno zastarelega volilnega reda za deželni zbor češki.

Češki politiki so uvideli, da dobijo v deželnem zboru Čehi dostojno večino le na podlagi splošne in enake volilne pravice. In s tem momentom je postal dosedanji socijalni boj (boj zatiranih slojev proti privilegiranim) boj narodnosten (boj zatiranih narodov proti privilegiranimu nemštvu.) In s tem je dobil boj ozadje in moč, po kateri je mogel postati v kratkem času zmagovit.

Ideja češke večine v deželnem zboru je vzrasla v idejo slovanske večine v državnem zboru in kot taka je dobivala med slovanskimi narodi več in več tal.

Pri tem se ne sme prezreti važnega dejstva, da je boj za splošno in enako volilno pravico na tak način slovanske narode precej demokratiziral, dočim je slovansko socijalno demokracijo, ki je stala doslej precej na internacionalnem stališču, siloma gnil v narodnostne boje. Zlasti velja to za narod češki, v katerem sta se srečali dve mogočni demokratični ideji — sotskolska od zgoraj in socijalna od spodaj — in se deloma združili v eno, deloma se pa še združujeta.

Dne 10. oktobra se je imelo pričeti zasedanje deželnega zbora češkega, na

katerem se je imel predložiti vladni volilni načrt.

Povsod se je pridno agitiralo za idejo splošne in enake volilne pravice i od strani socijalnih demokratov kakor od strogo narodnih strank; hudo se je očitalo dosedanji češki politiki malenkostnost in kratkovidnost, v kateri se je bojevalo za upravni češki jezik, za brnsko češko univerzo itd., slepa pa je bila ta politika za velike cilje in ideje pravičnosti in enakopravnosti, za idejo splošne in enake volilne pravice, ki bi bila pripomogla že davno češkemu narodu do zadostne veljave in moči, s katero bi se z lahkoto dosegle i ostale pravične njegove zahteve.

Kdaj že bi bila Avstrija slavizirana, da se ni prezrlo te velike ideje in že se je sanjalo nekaterim o veliki slovanski Avstriji, nekaterim, ki niso poznali Dunaja!

In ta velika, splošna agitacija ni ostala brez uspeha. Ideja se je širila in širila, zavzemala več in več tal v čeških srcih in na dan otvoritve deželnega zbora so se že jasno pokazale posledice.

Prvič ta dan se je manifestiralo na Češkem v tako ogromnem številu za splošno in enako volilno pravico.

Nepregledne množice so se zbirale v Pragi od ranega jutra in se zgrinjale v velikansko armado, večinoma delavskih slojev, ki je tiho in svečano korakala po praških ulicah pred deželno zbornico in tako molče manifestirala za svojo pravično zahtev^o, ne s krikom, ampak s številom 50.000.

Množice so se razšle po predmestjih in po deželi, deželni zbor je pa zboroval in zboroval, precej se je govorilo in dosti kričalo, zavrgla se je vladna volilna predloga zlasti s pomočjo Nemcev, prišle so na tapet še razne predloge od češke in nemške strani, ki so pa propadle vse tako, da je stari volilni red ostal še vedno neizpremenjen. In danes imajo Čehi od dunajske vlade v žepu i zagotovilo, da se splošna in enaka volilna pravica za dež. zbor nikdar (?) ne uvede.

Med imenovanimi predlogami je treba omeniti i predlog mladočeškega poslanca dr. Herolda, ki je predlagal, da se podrobno debatira o volilni reformi na podlagi splošne in enake volilne pravice, ki se je zavrgel v tozadnem odseku z 12 glasovi proti 9.

To dejstvo je še bolj vznemirilo duhove, že itak dosti razburjene pod utiskom mogočne ruske revolucije, kateri na čast so se prirejale prve dni novembra dan na dan demonstracije po praških ulicah. Zlasti dijaštvo je bilo razkačeno na vseučiliškega profesorja Riegra, sina onega slavnega češkega prvoboritelja, ki je bil v začetku narodne probuje prvi demokrat, pozneje se je pa opiral i sam na veleposestvo.

Demonstracije so se vršile i dne 4. novembra, dosegle so pa precejšnjih dimenzij, zlasti zato, ker je bil to sobotni večer in ker se je pripravljaj prihodnji dan velik manifestačni shod za splošno in enako volilno pravico.

Razhajajoče se, precej glasne demonstrante je policija brez pravega vzroka od zadaj napadla s sabljami, nakar so se demonstrantje obrnili, policijo pretepli in enega vrhnega komisarja, o katerem se je mislilo, da je dal povelje k napadu, skoro ubili.

V nedeljo, 5. novembra je na vse rano govorilo že celo mesto o včerašnjih dogodkih — ki so se že vršili ob 11. uri po noči —. Iz bližnjih krajev in iz predmestij se je zgrinjalo delavstvo na Vaclavsko namestje (eden največjih trgov na svetu), kjer se je imel vršiti shod. Kipu Čehije, ki stoji vrh namestja pred deželnim muzejem, so dali v roke rdeč prapor in ga okrasili z rdečo jakobinsko čepico. Govorilo se je ostre

in krepke besede v prilog pravici in enakosti in proslavljali so se v vznesenih besedah za svobodo padli ruski bratje.

Množica se je pričela razhajati. En del je odhajal po Pfkopih — nemška in judovska promenada, že od nekdanj prizorišče vseh nacionalnih izgredov —. Pred nemškim kazino je stalo polno policistov in žandarjev in za njimi se je skrivalo par nemških buršev.

Smelo trdimo, da bi nikoli žalostnih praških dogodkov dne 5. in 6. novembra m. l., da niso postavili prav nalašč pred kazino oborožene pravice. Kajti da te ni bilo tam, bi tudi buršev ne bilo.

Padale so ostre besede, nakrat se je policija čutila razžaljeno, zagnala se je v dveh vrstah v odhajajočo maso, zažvižgale so sablje, zaslišali so se streli in slepo se je sekalo. Policija je razdelila množico na dve strani in jo gnala pred seboj. In z obeh koncev ulice ji je že prihajala pomoč v vojaštvu in žandarmeriji, ki je tudi takoj pričela svoje delo. Bežati se sedaj ni moglo nikamor, ker so od obeh strani pritiskale sablje in bajoneti. In na obeh straneh se je kričalo: „Nazaj!“ in kdor se ni umaknil, je dobil svoje plačilo.

Ranjena je bila množica ljudi, med drugimi smrtno štirinajstletni deček Hubač, ki je takoj umrl.

Množice so bile razjarjene in metale so na napadalce vse, kar jim je prišlo pod roke: opeko, pripravljeno za stavbe, kolce, kamenje, ki so ga dobili z razdiranjem tlaka.

Popoldne se je imela vršiti na Beli gori slavnost v spomin nesrečni Belogorski bitvi, smrti nekdanje moči in slave češkega naroda. Dolgo se je povsod premišljalo, naj se li po sedanjih dogodkih gre tja ali ne. Večina se je odločila za „da“.

In zopet se je ob husitski zastavi s črnim kelihom na rdečem polju govorilo na mestu, kjer so umirali pred stoletji češki junaki in z njimi češka svoboda. Govorile so se vzvišene besede o moči in slavi nekdanjih vekov in o sedanjih, ko se dela s češkimi sinovi na način, kakor se je delalo pred par urami.

Med tem se je pa v Pragi pridno delalo za dostojen sprejem Belogorcev.

Vse vojaštvo so spravili na noge in na ulice in na vse strani so brzojavili po pomoč. Važnejše ulice so zaprle vrste vojaštva in zastavile promet, vojaške, zlasti kavalerijske patrolje so se gonile po celem mestu kakor divje. Nikdo ni bil varen pred njimi, niti otroci niti žene. Treba je bilo le glasno spregovoriti, treba le vikniti, že je bila cela ulica samo oko javne pravice in to oko te je gledalo tako dolgo, da si našel varno pot v luknjo.

Vendar se je posrečilo onim, ki so prišli z Bele gore, policiji v kljub razbiti par oken in tudi močnejši oddelek kavalerije so potisnili v kot in zagnali v beg, pri čemer si je neki častnik zlomil pri padcu s konja nogo. Nato so se razgrajalci hitro razšli.

Demonstrirali so odslej le otroci in življi, ki so imeli s tem zabavo in lahko enkrat dali duška svojim čutom. In zato odslej na ulici tudi ni bilo drugega, razven onih, ki so šli po opravkih in par radovednih gledalcev, kakor vojaštvo in par kričačev. — Stvar je pa dobila še čudneje lice. Demonstrirati je pričelo vojaštvo. Prišlo je vojaštvo na ulice, okoli vojaštva so se pričeli zbirati radovedneži, ki bi radi videli, kaj je in ko so videli, da ni nič, kaj bo. In ko so čakali in čakali, in le ni hotelo biti nič, so se razšli. In potem je vojaštvo stalo samo, opazujoč dobrovoljčke, ki so se vračali domov v pozni noči, okoli polnoči se

je pa vrnilo v vojašnice i ono. Bilo je videti, kakor da je Praga ali gnezdo razbojnikov ali pa vojaško vadišče.

Tako smešna je bila nazadnje stvar, pri tem pa vendar strašno resna. Semintam, zlasti v predmestjih, so se namreč le dobili ljudje, ki so malo porazgrajali. Pa ne znabiti kot revolucionarji, ampak samo zato, da bi vojaštvu nagajali. Postavile so se barikade iz nagajivosti, kajti ko je prišla k barikadam oborožena sila, se ni imela s kom boriti.

In pri tem se je resno trpelo. Kajti zgodilo se je na ulici, da je pribežala proti tebi dvojica, trojica otrok, za njimi vojaštvo, ki je podilo pred sabo vse, kar je srečalo in bežati si moral tudi ti. In na drugem koncu ti je prišel nasproti drug oddelek, zajeli so te in te vizitirali v senci bajonetov, če nisi nevaren človek. Zgodilo se je, da si hotel iti domov, pa nisi mogel, ker je bila ulica zastavljena od vojaštva. In pri tem je prišlo do **rezkih** besed, do aretovanja, do spopadov. In pri takih prilikah se je streljalo in ranilo nedolžne žrtve, med drugimi tudi nekega visokošolca, ki se je nad mesec dni boril s smrtjo.

To so tisti dogodki, ki jih je provocirala ne praška policija in ne policijski ravnatelj Křikava, kakor se je mnogo trdilo, ampak dunajska vlada. Najbolji dokaz za resničnost te trditve so Gautscheve besede, v katerih hvali pred državnim zborom Křikavo kot dobrega uradnika. In Gautsch je imel že takrat dober vzrok za to provokacijo, ki se mu je precej posrečila, čeprav ne popolnoma.

Gautsch, ki takrat še ni bil poseben prijatelj splošne in enake volilne pravice — saj mu enaka še sedaj noče v glavo — je videl v češkem narodu prvega boritelja za to idejo, je hotel najprej blamirati stolico češkega naroda in z njo idejo splošne in enake volilne pravice. Posrečilo se mu je to le v toliko, da je blamiral Prago v očeh onih, ki so čitali tuje, nemške liste, nikakor pa ni mogel blamirati splošne in enake volilne pravice, to zato ne, ker so se vsi borilci za splošno in enako volilno pravico umaknili z ulice in pozivljali k miru. In dosti značilno je, da so imeli ti oklici več vpliva kakor pa vse naredbe in ukrepi slavnega policijskega ravnateljstva.

Dne 7. novembra se je zopet sešel deželni zbor češki. Ali zborovalo se je mirno in tiho kakor navadno, le koncem seje so si dovolili češki poslanci vprašanje glede postopanja policije in konfiskacije častnikov, ki v teh dneh sploh niso mogli na dan, tako slabo vest je imela policija.

Odgovorilo se je prav lepo v zaokroženih besedah, s katerimi se pač ni mogoče zadovoljiti. Vendar se vodniki češke politike niso odzvali, kakor je bila njihova sveta dolžnost, in edini poslanec Kalina je protestiral proti temu, da se konfiscirana mesta ne bodo čitala, kar je pa ostalo brez posledic. Velik hrup je vzbudil v zbornici edini Richter, ki je imenoval demonstrante „Räuberbande“ (roparska druhal).

(Dalje prihodnjic.)

Čebelarsko društvo za Spodnje Štajersko

je imelo svoj občni zbor dne 28. decembra 1905 v „Nar. domu“ v Ptuj. Ob 10. uri konstatuje predsednik g. Zelenik sklepčnost, pozdravlja vse navzoče, posebej zastopnika kranjskih čebelarjev g. Likozar-ja iz Ljubljane. Iz poročila tajnika g. Strelec-a, ki prečita najprej zapisnik o zadnjem občnem zboru smo posneli, da šteje društvo že 16 podružnic, izven teh pa je bilo 25 članov. Koliko udov pa ima

celo društvo, se žalibog začasno ni moglo dognati, ker so komaj 4 podružnice poslale svoja poročila. Da pa bo, če še ni, društvo doseglo v najkrajšem času število 500 udov, se lahko posname iz okolščine, da se je porabilo do zdaj že 600 sprejemnic in da se je že koncem leta 1904 približevalo število članov proti 400. Dalje smo posneli iz tajnikovega poročila, kako neumorno je deloval naš potovalni učitelj g. Jurančič, ki je imel ves poletni čas vsako nedeljo, zdaj tu, zdaj tam poučna predavanja, katera so, kakor kaže število podružnic, rodila tako obilen sad. Ker pa društvo tega vrlega delovanja ne more primerno plačati, vstanejo zborovalci na predlog g. Zdolška v priznanje in v zahvalo. Konečno poroča g. tajnik, da vladi ne zadostujejo dotične točke društvenih pravil, ki se tičejo podružnic, ampak da zastopa ista strogo besedilo zakona, da je vsaka podružnica oblasti nasproti samostojno društvo in mora imeti toraj tudi svoja še posebej potrjena pravila. Tajnikovo poročilo se vzame na znanje.

Namesto blagajnika, g. Wesiagga, poroča g. predsednik, da je dobilo društvo podpore od štajerskega deželne zboru, od kmetijske družbe, od kranjskega čebelarstva in od okrajnega zastopa celjskega. Premoženje društva znaša zdaj 124 K 90 v. G. predsednik poroča dalje, da je tudi ministrstvo dovolilo društvu 100 K podpore, toda le pod pogojem, da izkaže postavno sistemizirane podružnice, kar se še pa do zdaj, kakor sledi iz tajnikovega poročila, ni zgoditi. Na prošnjo gospoda predsednika pojasni in razloži g. dr. Brumen društveni zakon. Razvila se je kratka debata, v katerej so nekateri predlagali, naj se vpošljejo pravila za podružnice, katere je naš marljivi tajnik že izdelal, od društva vladi v potrjenje, in naj se potem že obstoječe in bodoče podružnice sklicujejo na ista, drugi zopet, naj ena podružnica to stori, in naj potem vse druge sprejemajo ta potrjena pravila ter jih zopet za se predložijo vladi.

Končno se še sprejme predlog g. Wesiagga, da se od društvenega premoženja izplača 100 K našemu potovalnemu učitelju, da bodo vsaj njegovi čisti izdatki pri potovanjih nekoliko pokriti.

Pri prehodu k 4. točki dnevnega reda — volitev novega odbora — predlaga g. Zdolšek, naj bi društvo, po katerega pravilih je sedež istega tam, kjer biva tačasni predsednik, ustreglo temu določilu, ter si volilo vsaj za eno leto predsednika iz spodnjih krajev; predlagatelj povdarja, da noče nobenemu oponirati, ter priporoča za predsedniško mesto g. Kurbusa. Vnela se je daljša debata, v teku katere so g. dr. Brumen, g. Weinhard in dr. nasprotovali, češ, da bi bilo društvu samo v kvar, ako bi se dozdašnje ravnotežje motilo, in sicer zaradi tega, ker bi to napravilo na zunaj slab utis, in ker se je vendar v bližini Ptuj izprožila misel ustanoviti zdajšnje čebelarstvo in ker je tudi tukaj največ članov in čebelarstvo najbolj razvito. — med tem, ko je g. Jurančič povdarjal, da bi ta ideja ne bila tako slaba, ker bi se s tem čebelarstvo v spodnjih krajih le povzdignilo. Končno se sprejme predlog g. Wesiagga, da se izvolijo v odbor g. Jože Zelenik, posestnik itd. v Vinkovcih (predsednik), g. Tomaž Kurbus, nadučitelj na Slivnici (podpredsednik), g. Ivan Strelec, nadučitelj v Št. Andražu v Slov. goricah (tajnik), g. dr. Brumen, odvetnik v Ptuj (blagajnik), gg. Jurančič, potovalni učitelj, čebelar pri Sv. Antonu v Slov. goricah, Zdolšek, c. kr. avskul-

tant v Celju in Sivka, nadučitelj v Št. Jurju ob juž. žel. pa odbornikom.

K peti točki dnevnega reda (slučajnosti) predlaga g. Zdolšek, naj bi se vendar enkrat stopilo ponarejalcem in popačevalcem strdi na prste, ker trpi na tem celo čebelarstvo, in sicer tako, da se poskuševališče za živila v Gradcu naprosi, naj se peča s vprašanjem, kako razločevati pristno strd od ponarejene in popačene, in naj potem pri komisijah sumljivo strd konfiscira in stori daljne korake. G. dr. Brumen izraža pomisleke, da bi poskuševališče hotelo na imenovani način postopati. G. Jurančič pravi, da je pred kratkim zasledil prodajalca lastne strdi, ki niti čebel nima; obljubi, da bo pri svojih potovanjih sledil takim škodljivcem čebelarstva in vpošiljal sumljivo strd čebelarstvu na Dunaj, ki prevzame brezplačno analizo strdi.

Dalje predlaga g. Jurančič, naj naše in kranjsko čebelarstvo skupaj založita etikete za strdne kozarce.

G. Likozar pojasnjuje na vprašanje, da se je tisk Janševih knjig zakasnil, da pa izidejo koncem januarja, ter obljubi, da ni izključeno, da bi dajalo kranjsko čebelarstvo našemu listu še ceneje.

Ker ni nobenih drugih predlogov, zaključil predsednik zborovanje.

Na svidenje 27. decembra 1906 v Celju.

Domače in druge vesti.

Prilagamo današnji številki poštne nakaznice ter prosimo p. n. rodoljube, da nam blagovolijo vposlati naročnino, — četudi ne vse takoj — za l. 1906, one pa, ki imajo dolg še za l. 1905, naj ga poravnajo.

Upravništvo „Domovine“.

— Plesni venček „Slovenskega delavskega podpornega društva v Celju“ se vrši v soboto, dne 3. februarja t. l. v prostorih „Skalne kleti“.

— Občni zbor „Celjskega pevskega društva“. Do 50 članov se je zbralo v soboto zvečer v čitalniških prostorih ob priliki občnega zboru, napravilo račun s starim društvenim letom ter določevalo smer prihodnjemu. Količnega pomena je ravno „Celjsko pevsko društvo“ za Celje in bližnjo ter daljno okolico, ve vsak narodnjak, kateri opazuje njegovo delovanje. Da poje pevski zbor pri prireditvah drugih društev, to stane mnogo truda, toda najnapornejše, a tudi najzaslužnejše del našega društva obstoji v tem, da nam skrbi za izvrstne gledališke predstave. Ravno na tem polju vršijo izvršujoči člani narodno delo velikanškega pomena. Slovensko občinstvo čuti ravnotako, kakor nemško, potrebo po gledališču ter bi hodilo k nemškim predstavam kakor v Mariboru in bi se nam jih precejšnje število odtujilo. — Zdaj pa, ko imamo svoje, večinoma izvrstne predstave, Slovenci ne čutijo več potrebe, nositi denar v tuj žep, in se zgodi le zelo redko, da se zmoti kdo v nemško gledališče. — Nemci pač lahko spravljajo lepe igre na oder, ker pride vse igralno osobje iz ljubljanskega gledališča in ni treba Nemcem popolnoma nič skrbeti, kakor da se vsak pravočasno vsede na svoj prostor ter poslušajo. — Povsem drugače je to pri nas. Naši izvršujoči člani niso v igranje najeti igralci, katerih edino delo in skrb bi bilo gledališče, ampak celjski narodnjaki različnih poklicov, kateri se po dnev-

nih naporih ne ustrašijo truda, žrtvovati cele večere v to, da se naučijo tudi stopiti na oder. V tem smo celjski Slovenci daleč prekosili Nemce, kateri niso zmožni spraviti tudi v par letih z lastnimi močmi niti ene igre na oder. — Seveda so vsi naši izvršujoči člani v tem prepričani, da bi sami tudi oni ne mogli storiti tega, če bi jih ne učil in vežbal v igranju neumorni njih režiser in predsednik društva g. Rafko Salmič, ter so pokazali to svojo hvaležno priznanje pri občnem zboru s tem, da so ga izvolili s tako odkritosrčnim navdušenjem ter burnim ploskanjem enoglasno tudi zanj predsednikom. G. Salmič, kateri je prosil najprej zbrane, naj mu odvzamejo to težavno breme ter mu na ta način omogočijo, da se lahko bolj živahno posveti svoji trgovini, je po tej tako pristrani prošnji in želji celega zbora ginjen sprejel ob burnem in veselem ploskanju zopetno izvolitev.

Po izvolitvi odbora se oglasi k besedi g. prof. Voglar ter razvija sledeče za razvoj slovenskega življa v Celju in okolici velepomembne misli: Kmalu pridejo pomladanski dnevi in se začne čas, ko pojdemo ob nedeljah iz Celja, da se nekoliko razvedrilo. Če je vreme lepo, ne ostane nikdo izmed nas v nedeljo popoldne doma in je vesel, če naleti na znanca, kateri ima isto pot. Dajmo se letos organizirati in pojdemo vsako nedeljo vsi skupaj v eden kraj! Izvolimo si poseben odsek, katerega naloga bi bila, določevati sporazumno z vami dotične kraje ter vam vsem o pravem času naznanjati skupne izlete, kateri pa morajo biti določeni tako, da se vrnejo vsi udeleženci skupaj pred nočjo peš v Celje. In če se bo odbor oziral na to, da se naučimo vseh tistih lepih pesnij, katere mora znati vsak pevec-narodnjak na pamet, potem bomo pri tistih skupnih izletih lahko lepo peli in vplivali s tem petjem na tamošnje ljudstvo bolj, kakor na katerikoli drugi način. Dotični odsek mora prevzeti tudi nalogo, skrbeti za to, da zve ljudstvo, kedaj pridemo med nje in prepričani bodite, narod se boče temu vabilu z veseljem odzval. Tovariši, če storimo mi to enkrat v Gaberju, drugokrat v Hudinji, potem na Ostrožnem, na Babnem, v Lopati, na Teharjih, sploh po vsej bližnji celjski okolici, vršimo veliko narodno delo, ker pokažemo narodu, da ga ljubimo, da se ga ne sramujemo, pa ne samo v trenutku volitev, temveč tudi takrat, kadar smo veseli in dobre volje. — Govornikov predlog, naj občni zbor take skupne sprehode sklene, nadalje naj odbor skrbi za to, da se nauči ves zbor vseh nekoliko že itak znanih navduševalnih pesnij v najkrajšem času ter se naročijo takoj vse zbirke narodnih pesnij, da se naučijo pevci tudi besed na pamet, se sprejme z navdušenjem, kar nam je porok, da g. prof. Voglar ni govoril zastoj. — Razširil je predlog g. Smertnik, kateri omeni, naj bi se takim izletom pridružil tudi „Sokol“ in „Slovensko delavsko podporno društvo“, kateri društvu volita posebej po 3 člane v izletni odsek. Tudi to se sprejme ter se izvoli v odsek za celjsko pevsko društvo gg. prof. Voglar, Koželj in dr. Schwab. Odbor „Celjskega pevskega društva“ se je sledeče konstituiral. Predsednik g. Rafko Salmič, podpredsednik dr. A. Schwab, tajnik g. prof. Fr. Voglar, blagajnik g. Ivan Koželj, odborniki gg. dr. Ljudevit Stiker, Fran Leskovšek, Ivan Rebek, Ivan Ašič. Gledališki odsek: gg. prof. Vodnik, Mirko Meglič, Leopold Mikuš.

— Neopravičeno pobiranje mitnine v Celju. Kakor je „Domovina“ že poročala, je z novim letom 1906 za

celjsko mesto potekla pravica mitnino pobirati. Do sedaj se ta pravica še ni podaljšala za čas od novega leta naprej. Čudom se torej moramo čuditi, s kako pravico se mitnina od voznikov dan na dan še nadalje zahteva. Več voznikov se je zaradi tega prišlo ogorčeno pritožiti, in vse vprašuje, kako je kaj takega v pravni državi mogoče. V korist splošnega pomirjenja občinstva stavimo na vlado nujno prošnjo za zadovoljujoče pojasnilo te zadeve.

— Brzojavni in telefonični promet v Celju. Pri takajšnjem brzojavnem uradu je bilo leta 1905 odposlanih 17.462, došlo je 19.687 in transitnih (prehodnih) je bilo 24.716, torej skupno 61.865 brzojavov. V istem času je telefonska govorilnica posredovala 497 interurbanih pogovorov.

— IV. izkaz darov Savinjskega Sokolu. Gospica Ana Blaž, Celje 10 K, dr. Ljudevit Stiker 5 K, Hinko Požun 2 K, Ivanka Schwarz in Radoslav Knaflič 5 K, Franc Šverin, Šoštanj 1 K, Anton Ravljen 4 K, Josip Škoberne, Šoštanj 4 K, Praesidium rady král. mesta Prahy 1/l. 10 K. V veseli družbi v gostilni pri „Lipi“ (Mozirje) nabrali 8*20 K. Lepi vzgledi, posnemanja vredni! Sokolska hvala!

— Za splošno in enako volilno pravico sta se izrekli občini Rečica in Dol pri Hrastniku.

— Šolske vesti. Za nadučitelja na ljudski šoli v Sp. Polskavi je imenovan definitivni učitelj v Framu Jožef Vodošek; za učitelje oz. učiteljice so imenovani: za ljudsko šolo v Sevnici začasni učitelj v Artičah Fr. Dernovšek; za ljudsko šolo v Vidmu učiteljica Ljudmila Gomilšak pri Sv. Jedrti nad Laškimi in Ivana Piller v Kapeli pri Brezicah; na ljudsko šolo v Št. Rupertu v Slov. gor. je imenovana Marija Jeshovnik; za ljudsko šolo v Rušah učiteljica pri Sv. Križu pri Slatini Ana Ambruš. Nastavljena je pa učiteljica ročnih del Marija Siter za šolo v Vuhredu. Prestavljeni ste učiteljici Lea Kališ iz Gornjega grada v Novo cerkev pri Celju in M. Troha iz Nove cerkve v Gornji grad. Obe ste službo nastopile na novih mestih z novim letom.

— Za Žičkarjev spomenik so darovali p. n. gg. Franc Vračun, župnik 3 K, Anton Lednik, župnik 5 K, Franc Koser, c. kr. poštar v Juršincih, 2 K, Ivan Renier, mestni župnik 20 K, Janez Prešern, župnik 5 K, Jožef Mešiček, mestni župnik 5 K, Franc Hieršche, župnik 2 K, dr. Juro Hrašovec, odvetnik in dež. posl. 4 K, Nikolaj Staziški, župnik 3 K, Jak. Zupančič, župnik 10 K, Fil. Fink, kaplan 5 K, Jože Zalokar, posestnik v Bl. nci 2 K, Karol Presker, župnik 10 K.

— „Cvetke“ iz nemškutarskega brloga. V Spodnjem Dravogradu je otvoril dne 1. t. m. v poslopju hranilnice in posojilnice svojo trgovino narodni trgovec Ignac Franče. Nasprotniki so prihruli — seveda sama olikana banda — psovali trgovca z „windiches Schwein, windischer Hund“ itd., vrgli Frančaja na tla in ga bili s pestmi. V družbi lopovov je bil tudi zdravnik dr. Hofman. Trgovec je moral ležati drugi dan v postelji. Od spodnjedravogradskega zdravnika ni dobil izpričevala — naravno, ker je ta bil sam med lopovi!

— Slovenskemu jeziku pravice! Nek mož v Savinjski dolini je dobil trikrat od okrajnega glavarstva poziv k razpravi in to v nemškem jeziku; mož je priziv trikrat vrnil z opombo, da mu je oblast dolžna poslati slovenski poziv, ker nemškega ne ume. Nato je prišlo slovensko povabilo. Ko je prišel mož k oblasti, ga vpraša neko človeče v nemškem jeziku, kaj da hoče. Mož ne ume (ali nalašč noče umeti, je vseeno, mož — ne ume!). Nato se pa oglasi

drugo človeče z impertinentnimi besedami: „Den Kerl werden wir einsperren!“ — Tako torej, gospoda še vedno misli, da smo v srednjem veku, v dobi tlačanstva, ko je bil za naše ljudi samo bič. Prokletost se motijo ti ljudje! Prepričani naj bodo, da bomo vzgojili v našem ljudstvu tekom časa oni duh upornosti in samozavesti, da bo razni gospodi srednjeveških nazorov žvižgalo okoli ušes, in da bodo končno prav radi znali slovenski! Slovenski kmetje! Vi plačujete uradnike, z Vašim denarjem se živijo, kažite ponos in samozavest! Nobene popustljivosti pri pravicah našega jezika več v naših uradih! Kdor hoče jesti naš kruh, naj zna naš jezik!

— **Trbovlje.** „Pa jemlje slovo, da Bog ve kako...“ te vrstice narodne pesni pridejo tudi meni v spomin — po Silvestrovem večeru. Že dolgo smo se nanj pripravljali; igra, petje, alegorija, godba (seveda za ples) vse je bilo v našem načrtu, z veseljem srcem smo pričakovali starega leta večera, ko o polnočni uri napravimo črto pod dobro in slabo preteklih 365 dni ter na nov list nastavimo svoje račune. In delali smo to črto! — Dobro je ngajala „zbranemu občinstvu“ žalostna veseloigra „Raztrešenec“. Poročevallec sicer ne more imenovati nobenih imen odličnih naših igralcev in igralk, ker so se le ti tako vglobili v bistvo Raztrešenca, da so se sami popolnoma „raztrešili“, in ostali poročevalčevim očem nevidni. — Alegorija se žalibog tudi ni mogla predstavljati — došli niso izbrani kostumi in režiser je pozabil kupiti taki stvari prepotrebni bengalični „bigelc“. — Zato pa smo peli in plesali, da je bilo veselje. Tudi raznih zabav nam ni manjkalo, za kar grejo zasluge sosebno g. učitelju K. Z izbranim okusom nam je ta uprizorjal ganljive prizore in pristranske nastope ter vzbujal vsestransko odobravanje. Tako so nam trenutno potekle urice, dokler ni polnočni zvon oznanil novega leta dan. — Želimo si še več enakih prireditvev, ki v res neprisljneni zabavi združujejo „ta boljše Trbovce“ in z zadovoljnostjo konstatiramo, da ni prekrasnega večera kazil nobeden „baraba“, kakor so se poprej bale nekatere rahločutne gospodične (umevno!) in gospodje. In če bi v prihodnje posetil kak „baraba“ naše prireditve, se gotovo poboljša, ako vidi, kako fino in okusno se zabavajo „boljši krogi“, ki imajo za to talente na razpolago.

— **Šoštanj.** Posrečilo se nam je doseči, da priredi šentiljska mladina v nedeljo, dne 28. t. m. v dvorani g. Rajsterja dve gledališki igri, kateri se še nista v Šoštanju predstavljali in sicer igro „Ne kliči vraga“ (veseloigra s petjem v enem dejanju) in „Trije tički“ (veseloigra s petjem v dveh dejanjih). Prosimo narodna društva v Šoštanju in okolici, da upoštevajo to naznanilo in delujejo za obilen obisk. Vse natančnejše se bo o pravem času naznanilo in v kratkem se bodo začela razpošiljati vabila.

Prireditelji.

— **Škale.** Kmetijska zadruga v Škalah je priredila v nedeljo, dne 31. grudna 1905 poučno predavanje „Razložek med kmetijskimi zadrugami in konsumnimi društvi“. Predavatelj nam je natanko orisal delokrog kmet. zadrug in konsumov, govoril o veliki razširjenosti in uspehih konsumov na Francoskem, Angleškem, Nemškem in v nekaterih avstrijskih mestih, povdarjal je posebno, da premajhna gospodarska izobrazba našega ljudstva in pomanjkanje zadrugnega duha onemogočujeta snovanje konsumov pri nas in sta bila vzrok, da so že skoraj vsi konsumi na Slovenskem propadli. Po-

trebna pa je gospodarska izobrazba, potrebno pa je zlasti združevanje kmetov v zadruga v svrhu skupne prodaje vseh pridelkov kmetijstva, v svrhu skupnega nakupa vseh potrebnih za kmetijstvo (umetna gnojila, klajno apno, semena, živinska sol, galica, stroji itd.) in osobito v svrhu gospodarske izobrazbe in zboljšanja raznih gospodarskih strok. Na tej podlagi hoče kmet. zadruga, katera je po svojih pravih prava kmetijska zadruga, a ne konsum, kakor vlada krivo mnenje, delovati. Kmet. zadruga priredi tekom tega meseca gospodarska predavanja v Šoštanju in Velenju in vabi vse one, kateri so vneti za napredek kmečkega stanu, k pristopu.

— **Bralno društvo v Škalah** je imelo na novega leta dan svoj občni zbor. Društvo je bilo ustanovljeno 26. svečana 1905 in lahko s ponosom gleda na svojo ne celo enoletno delovanje; udov ima sedaj nad 100, v čitalnici so skoraj vsi poštteni slovenski listi na razpolago, prav marljivo se uporablja tudi društvena knjižnica, katera šteje lepo število knjig. Vršilo se je med letom več poučnih predavanj, predstavljale so se s pomočjo skioptikona razne slike in so se tudi razlagale; v društvu deluje tamburaški klub in dekliška zveza. Zadnja je imela 14 sestankov s poučnimi predavanji o gospodinjstvu, zdravoslovju itd., urile so se članice v deklamovanju, gojilo se je petje. Na občnem zboru se je vršilo predavanje; predavatelj nam je očrtal važnejše dogodke prvih pet let 20. takozvanega slovanskega stoletja, naše boje na političnem, kulturnem in gospodarskem polju. Povdarjal je posebno, da je ta boj, katerega moramo sedaj biti za vsako trohico naših pravic, najboljša politična šola za nas in da bo po tej prehodni dobi prišel čas, da bomo dosegli vsa naša prava. Končno je kazal na napredek v žaleški dolini, na leto 1905 kot vele-pomenljivo leto radi tega, ker se je ustanovilo v tem letu bralno društvo v Škalah in Št. Ilju, k življenju obudilo bralno društvo v Velenju in kmet. zadruga v Škalah in se snuje bralno društvo v Družmirju ter sklenil s pozivom, na vse navzoče, da naj delujejo v istem smislu naprej in privabijo vse one, kateri še niso udje bralnega društva, v njegov kog.

— **Od Št. Primoža nad Vuzenico.** Kakor smo že davno poročali, tako se je tudi zgodilo! Občinske volitve so se razveljavile in pred kratkim vršile nove, žalibog radi brezbriznosti naših za nas brezuspešno. Dasiravno v narodnem oziru večjidel spimo, smo še pri volitvah vendar nekoliko sprijeli z našimi nasprotniki. Naš bivši župan Kašperl, kateremu se tako zelo zopet cedijo sline po županstvu, ima zares mogočne zaveznike! — Takorekoč desna roka mu je njegov sosed Bošner, kateri pa — bog znaj, iz katerih vzrokov? nikdar ne more ziniti kake pametne. Pa „tajč“ je vendar, ker se je pri orožnikih naučil par nemških kletvic, in kot tak bi bil najbolj sposoben za prvega občinskega „svetnika“. Drugi pa bi rad postal mizarček Kanop, človeče, ki živi le od slovenskih grošev in še pošteno nemški ne zna. Torej ta trojica bi rada vladala v naši občini, ki obsega samo slovenski živelj in slovenske davkoplačevalce. — Važno besedo so govorili pri volitvah tudi vuzeniški papa Sim-a-rl, ki kaj radi stojijo na pragu ter se pogovarjajo slovenski s kmetom, če jim le da kakega zasluzka. Vprašamo vas: ste li kot Vuzeničan, res toliko storili za našo občino? Od vas še gotovo niti vinarja ni dobila zastonj! — Nadalje bi še lahko poročal o nekem človeku, a raje molčim, ker sploh ne spada več

med poštene ljudi. — Nazadnje se moram vendar tudi spomniti mlečno-zobega Sampa, ki je slučajno učitelj v Vuzenici. Ta igra v Št. Primožu včasih tudi nlogo „občinskega škrica“, kajti očka Kašperl pristavljajo pod „Erledigung“ le s težavo svoje ime. Ta človek torej, volk v ovčji koži, je znan pri nas kot strasten agitator za nemčurstvo. Že v šoli uči svoje učence hajlati, za drugo se pa malo briga. A mož ima povsod strašno smolo! Kaj ne, zaljubljeni — —? — To bi bili glavni stebri šentprimoškega nemčurstva, kateremu bo treba v kratkem streti kosti in mu zapeti žalostinko, da ne pogoltae našega poštenega slovenskega korenjaka-kmeta.

— **Taki so in ostanejo** vedno naši nemčurski nasprotniki, to je enkrat za vselej pribito; do skrajnosti predrzni, nepošteni in neodkritosrčni. — Zopet en slučaj. Koncem decembra je imel okrajni zastop marenberški sejo, v kateri se je razpravljajal proračun za leto 1906. Dasiravno je črno na belem zaračunjen znesek 40 K za „Sulferajn“ in 40 K za „Südmarko“, vendar niso omenili tega zneska, češ, mi bomo to plačali, ker smo edino merodajni, vi „bindišeri“ pa itak nimate ničesar odločiti. — Nesramno je že, da se podpirajo s slovenskim denarjem taka ponemčevalna društva, še večja predrznost pa je izplačevati take velike svote brez dovoljenja posameznih članov okrajnega zastopa. — Vrag vzami nemško poštenost in odkritosrčnost!

— **Pri Sv. Jurju na Ščavnici** se je na lovu obstrelil 19letni Jože Rantaša tako hudo, da je kmalu umrl.

— **Središče.** V nedeljo, dne 7. t. m. prirede naši obrtniški pomočniki svoj venček. S tem kaže vrlo delavna „Obrtna zadruga“, da hoče skrbeti poleg resnega dela tudi za zabavo svojim udom. Vstopnina je tako majhna da se lahko udeleži vsakdo. Kakor slišimo izza kulis, nas čaka marsikatero presenečenje. Naj toraj nikdo ne izostane. Čisti dobiček je namenjen „Dijaški kuhinji“ v Mariboru — in je želeli obilne udeležbe.

— **V Ponikvah ob juž. žel.** so čutili ob 5. uri 21 minut zjutraj precej močan potres, koji je trajal dobrih 12 sekund. Prve 4 sekunde je bilo zibalno suvanje od zahoda proti vzhodu; takoj za taistim brez vsakega odmora pa je nastopilo 8 sekund trajajoče enako močno zibalno suvanje od severa proti jugu. Celi potres je spremljalo precej močno bobnenje. Potres je nekaterim uram nihala popolnoma ustavil. Sobine duri so v nasadih škripale, okna so se tresla. V omarah in shrambah se nahajoča steklena in porcelanova posoda je trkala ena ob drugo. Raz stropov viseče svetilke so se zibale v začetku potresa od zahoda proti vzhodu; po sunkih od severa proti jugu pa so krožile od zahoda proti vzhodu. Otročje zibelke, koje so stale po dolgem od zahoda proti vzhodu, so se začele same zibkati od severa proti jugu. Ob času potresa je gozdno drevje brez vsakega piša in vetra v kronah šumelo in se v deblih zibalo in vzdigovalo. Takoj po potresu je šumenje in gibanje gozdnia dreves prenehalo. — Zbog potresa nastale so na cerkvenem in zidovju drugih zidanih stavb daljše in krajše, širje in ožje razpokline. Tu in tam je padala malta in belež raz zidovja in sten. Tudi stene in strešni stoli lesenih hiš in koč so bili v škripcih. Slišalo se je pokanje lesu od vseh strani. (Tudi v noči od 17. na 18. decembra 1905 ob 11. uri 18 minut smo čutili v naši občini potres; pa takrat ni bil sunek tako močan in trajal je le 8 sekund. Smer mu je bila takrat od zahoda

proti vzhodu, čutilo se je bolj suvanje iz globočine navzgor).

— **Studnice pri Poljčanah.** Tukajšnja novonstanovljena podružnica c. kr. kmetijske družbe priredi od 8. do 15. jan. poučni tečaj, na katerem se bo predavalo o vseh potrebnih panogah kmetijstva. Predavanje se prične vsak dan ob 9. uri; popoldne bodo po možnosti praktični izleti. Prijazno se vabijo udje in vsakdo, ki se zanima za gospodarski napredek.

Predstojništvo.

— **Št. Lovrenc pod Prežinom.** Koncem meseca decembra 1905 smo imeli precej tople in lepe dni. Na dan n dolžnih otročičev so imeli solčni žarki toliko moč, da je mogel neki štorski krčmar in mesar, ki ima tukaj nekaj zemljišča, posušiti in spraviti 6 vozov detelje. Res čudno, da ni detelja segnila, ko je vendar že dvakrat padel na njo precej debel sneg. — V torek, t. j. 2. januarja 1906 ob pol 6. uri zjutraj je bil potres, ki je trajal kakih 10 sekund. Škode ni napravil nobene.

— **V svoji sobi zgorela** je dne 4. t. m. v Gradcu gospa Klotilda pl. Schreiner. Kakor listi poročajo, je bila čudakinja, bolne naravi, je stanovala čisto sama za se, brez služkinje, in ni pustila nikdar nikogar k sebi, niti sorodnikov. V noči od 4. na 5. t. m. je menda hotela si kaj skuhati z brzovarom, obleka se ji je vnela, in ker si ni vedela pomagati, je letala po sobi, vžgalo se je pohištvo, in ona sama se je udušila v dimu in je zgorela.

— **Slovenske zmage.** V občini Dobrenje pri Sv. Ilju v Slov. gor. so zmagali dne 2. januarja t. l. že v drugič v vseh treh razredih Slovenci. — Tudi v Ščavnici, kjer so se tudi že v drugič vršile volitve, so zmagali Slovenci v vseh treh razredih in so dobili Slovenci v III. razredu 48, nasprotniki 33 glasov, v II. razredu naši 13, nasprotniki 6, v I. razredu po 5 glasov. Žreb je odločil za 3 naše in 1 nasprotnika.

— **O potresu** smo dobili še poročila iz raznih krajev, iz katerih vseh je razvidno, da je bil jako razširjen — čez celo Štajersko, del Hrvatskega, Kranjskega itd. — V Središču je bil potres tako silen, da je padala opeka s streh in da so trpeli dimniki. — Pri Sv. Rupertu v Slov. gor. so čutili ob 5. uri 50 m potresne sunke, prihajajoče od južne strani. — V Stoprech je bil potres združen s podzemeljskim bobnenjem. — V Št. Pavlu pri Preboldu so čutili kratek zibajoč potres. — V Visolah pri Slov. Bistrici je bil potres precej močen, smer od severa na jug. Pač hude razpoke so morale biti pod zemljo, da se je začela tresti granitna gora, kakor je Pohorje.

— **Učiteljski konvikt.** Društvo za „zgradbo „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani je zborovalo dne 28. decembra m. l. Občnega zbora se je udeležilo precejšnje število članov. Društvo dobro napreduje, in učiteljstvo tekmuje med seboj v nabiranju prispevkov. Če bode šlo tako naprej, imamo v doglednem času prepotrebni konvikt dograjen. Letos se je društveno premoženje pomnožilo za 10.000 K in znaša skupaj 36.608 K 20 h. Zanimiv je bil načrt za efektno loterijo. Izdelal ga je mestni učitelj g. Gärtner. Sprejelo se je, da priredi društvo efektno loterijo z 200.000 srečkami po 1 K. Ta loterija bi nesla kakih 150.000 K čistega dohodka. — Odbor se je izvolil stari in sicer predsednikom: g. Furlan; I. podpredsednikom: gosp. Jelenc; II. podpredsednikom: gosp. Križman iz Dornberga (odbornik za Primorsko); tajnikom: g. Režek; blagajnikom: gosp. Dimnik; odborniki: gg. Črnagoj, Gangl,

Sijanec v Gornjem Gradu (odbornik za Stajersko) in Schescharek (odbornik za Kočevje.) O delovanju „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ bodemo obširneje poročali.

— **Opozorilo.** Dodatno k razglasu z dne 24. decembra 1905, s katerim se sklicuje redni občni zbor delničarjev na 14. t. m. opozarja se p. n. gospode delničarje, da se mora delnice, za katere se hoče izvrševati pravica glasovanja na tem občnem zboru, po smislu § 18 dr. pravil založiti najkasneje do 8. t. m. pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani, pri posojilnici v Celju ali pa pri posojilnici v Žalec. Dotično potrdilo služi kot legitimacija na občnem zboru.

V Ljubljani, dne 3. januarja 1906.
Upravni svet.

Društveno gibanje.

— „Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj“ v Celju ima v soboto, dne 6. januarja t. l. ob pol 12. uri dopoldne svoje glavno zborovanje v prostorih okoliške deške ljudske šole. (Pred zborovanjem pevska vaja!) Gosti dobro došli! K prav obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— **Katol. izobraževalno društvo na Vranskem** ima prihodnjo nedeljo, dne 7. januarja ob 3. uri v društvenih prostorih (v kaplaniji) svoj letni občni zbor z navadnim sporedom.

— „Deseti brat“ v Zagorju ob Savi. Pevsko društvo „Kum“ v Radecah priredi dne 6. t. m. v dvorani g. R. Mihelečiča v Zagorju narodno igro v 5. dejanjih s petjem „Deseti brat“. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Pričakuje se obile udeležbe.

— **Izobraževalno, podporno in zabavno društvo „Zvezda“** na Dunaju sklicuje svoj 6. redni občni zbor na dan 7. januarja t. l. ob 6. uri zvečer v prostore restavracije „Zum Senator“ I. Felberstrasse 2. Po občnem zboru se vrši koncert, na katerem nastopi prvokrat društveni tamburaški zbor pod vodstvom gosp. Josipa Zaniša in poje društveni mešani zbor pod vodstvom gospoda Vinka Krušiča.

Dopisi.

Dobrna pri Celju. (Občinske volitve.) Končan je boj! Na tleh leže nemčurstva stebri stari in mladi! Visoko je dvignilo dobrnsko nemčurstvo svojo prazno glavo; krepko je zavihlelo svoje orožje, namreč steklenice z vinom, pivom in šnopsom; glasno je zabobnalo ob ponve polne mastne pečenke in papriciranega gulaža; a ta ciganska godba je razkropljena, orožje pobito, in z njim vred so pobiti bojovníki in generali. — Tužno plače na razvalinah nemčurskega upanja vsenemška mati, zakaj gledati je morala strašen poraz svojih vernih. Slovenski otroci pa kažejo s prsti na nemčurske poparjene peteline, rekoč: „Ta je tudi 20. decembra kikirikal po nemški, pa zadnji „i“ mu je zastal v grlu, katero je vkljub pijači in pečenki bilo premalo namazano.“ Zares hud je bil ta boj za slovensko Dobrno! Vse, kar je kdaj nemškutarija stahtala laži, obrekovanja, podkupovanja, obljub, zaganja, sile itd. vse se je združilo na Dobrni zoper slovensko stranko. Bil je boj slovenske poštenosti proti najgršemu nemčurskemu falotstvu! Koliko pijače je steklo pred volitvijo, ni mogoče dognati. Najmanj tri tedne pred volitvijo so vsi dobrnski šnopsarji kadili zastoj cigare. Nemčurskih skrivnih shodov je bilo brez števila. Povsod se je pilo, jedlo in kadilo zastoj. In na dan volitve! V štirih oštarijah in v Orozlovem mlinu je bilo pijače in mesa; polovnjak vina je bil pripravljen za mago, katero so mislili proslaviti tudi

z raketami in streljanjem. Pri Šemerlu so še bojda sedaj hranjene rakete in smodnika več kil. Pa vse zastoj. Lagali so nemčurji kmečkim volilcem, da se gre za kmečke koristi in proti župnikovim svinjskim hlevom. In g. Rebek iz Celja je res na dan volitve doprinesel dokaz za to trditev, ko je s povzdignjenim glasom izjavil volilcem pred občinsko hišo, da dobi dobrnski župnik svinjske hleve „na dva štuka“, zgoraj bodo svinje, spodaj pa nemčurji! Kako goreče pa bije „nemškemu Auerju“ in njegovim prijateljem srce za kmečke koristi, vidi se iz tega, da so v I. razredu izvolili z lastnimi glasovi „kmete“ kakor so Auer, Goll, Hazenpihl, kateri vsi skupaj nimajo za en klobuk zemlje na svetu.

Kako je kaj Auerju pri srcu, ne vemo, zakaj kmalu po volitvi ga je zmanjkalo na Dobrni, pustil je svoje „zveste“, naj premišlujejo sami, kako veselo je iti v boj za čast nemštva, a potem biti premagan in pomandran. Čudimo se tudi, da si celjski Nemci, ki so prihiteli dobrnskimi „trem Nemcem“ na pomoč, niso zakrili oči in obrazov, ko so videli nemčursko pijano druhal razgrajati pred občinsko hišo. Vedeti so morali, da so to njih prijatelji. Mi jim seveda iz srca čestitamo na tej pridobitvi. Zanimivo je bilo, kako je Auer parkrat osebno posegel v agitacijo na dan volitve. Pa se mu je kaj slabo obneslo. V volilni sobi se mu je odločno povedalo od slovenske strani, da je agitacija v volilni dvorani prepovedana. In ko je letal s tolmačem za nekimi slovenskimi volilcem, moral je požreti grenko opazko, da bi bilo dobro, če bi se na dan volitve žnalo slovenski!

Slovenski volilci so se odlikovali po značajnosti in treznosti! Vse vpitje pijane nemškutarije, ves trud nemčurske armade jih ni spravil iz ravnotežja. Hoteli so enkrat poskusiti svojo moč, obenem pa nemčurjem enkrat za vselej pokazati pot iz dobrnske občinske hiše. In to se jim je posrečilo nad vse sijajno. V drugem razredu, kjer so nemčurji upali na gotovo zmago, spravili so skupaj komaj 14 glasov za svoje nemške kandidate. Za zvestobo, s katero se je odlikoval nekdanji najboljši naroden Blažič iz Vrbe, volilo ga je 9 „Nemcev“ v prvem razredu v odbor. Radovedni smo, kako bo nastopal Blažič, za katerim je 9 volilcev, proti slovenskim odbornikom, ki so voljeni z 119 glasovi! Blažič! Kasirstvo je fuč! Županski stolec si hotel spodnesti Jevnišku, a stolec stoji trdnješe kakor kedaj poprej. In na njem bo sedel zopet Slovenec in sicer domač kmet, ne pa kak privandranec ali pa nemški „kmet“! Smiliš se nam, Blažič, a tolažili te ne bodemo, naj te tolaži poštar Goll, ki toči šnops na pošti, ali pa prijatelj Jabornegg. Še bolj se nam pa smilijo tisti reveži, katere je premotila nemčurska pijača. Mnogim je že žal, da so se dali preslepiti, zakaj prepozno so sprevideli nemčurske sleparije! Mnogi izmed njih so bili poprej spoštovani posestniki, sedaj jih pa zaničuje cela okolica. Dal Bog, da se v prihodnje ne dajo več zapeljati, ampak da verjamejo domačinom, kateri imajo vedno srce za občino, ne pa samo da dan volitve.

Na kratko pa rečemo: Dan 20. decembra je pokazal, da je Dobrna res slovenska in da je vpitje plačane nemškutarije brez moči proti slovenski značajnosti!

Malanedelja pri Ljutomeru. Preteklo je spet leto in zatonilo v večnost. Iz naprednih krajev dohajajo poročila o vseh, ki so jih dosegla razna društva, bodisi na političnem, bodisi na gospodarskem polju. Žal da moramo od tukaj poročati v nasprotnem smislu, skoraj lahko rečemo, o zaspianosti našega „kmetijskega“ bral-

nega društva. Uresničuje se pregovor: Kdor dandanes ne napreduje, nazaduje. — Dasi je torej naše kmetijsko bralno društvo poklicano širiti kmetijsko izobrazbo, potom kmetijskih knjig, časopisov, poučnih shodov itd., tej nalogi ne odgovarja. Dokaz: Izmed kmetijskih časnikov ima naročenega le „Kmetovalca“ in „Slov. Čebelarja“, dočim bi vendar kot kmetijsko bralno društvo moralo imeti vsaj vse slovenske strokovno kmetijske liste. O kmetijskih knjigah je pa skoraj boljše, da molčim. Razun kar jih je izdala „Družba sv. Mohorja“, ni nobene strokovno kmetijske knjige v knjižnici našega kmetijskega bralnega društva.

Žalostna resnica je pa tudi, da naše kmečko ljudstvo v obče ne kaže do kmetijskega berila nikakega zanimanja in veselja. Povdarjati moram, da naša mladina, toraj bodočnost naša, mnogokrat celo zasmehuje kmetijske knjige in časnike. To dejstvo nam kaže v pravi luči, kako oddaljeni smo še pri nas do koraka, da se dvignemo v „samopomoči“, katera edina more rešiti kmečki stan propada.

Ti razlogi govore dovolj jasno, kako potrebno bi bilo, da bi društvo prirejalo poučne shode, kjer bi se naše ljudstvo in osebno naša mladina navduševala za napredek kmetijstva. V svojem času še je bilo semtertje kako predavanje, a v zadnjih par letih se je pa ta prekristna uredba popolnoma opustila. Zakaj neki? Občinstvo ni prišlo, a praznim stenam predavatelj ni hotel govoriti. Navajati tukaj vzroke, na katere bi zvalil krivdo, da je bila udeležba nepopolna, zdi se mi odveč; uverjen sem, če bi se od poklicane strani nekoliko več agitiralo, bila bi udeležba vse drugačna.

Poklicani činitelji naj potrebno ukrenejo, da bo društvo delovalo v pravem pomenu besede. Vzbuja naj med udi zanimanje do kmetijskega berila, poučnih predavanj itd., ker le tedaj bo društvo res vredno nositi naslov: „Kmetijsko bralno društvo“.

Politični pregled.

— **Ogrski dogodki.** „Viteški narod“ mažarski se je proslavil minole dni s činom, ki odgovarja popolnoma azijsko-viteški njegovi naravi: Za mesto Debreczin je bil imenovan novim velikim županom Gustav Kovač. Ko je prišel, ga je čakala na kolodvoru velikanska množica, ga s silo potegnili iz voza ter ga pretepla in pobila na tla, da se je onesvestil. Potem so ga peljali na mrtvaškem vozu, ki je bil nalašč zato že pripravljen, skozi mesto. Polijeje ni bilo videti nikjer. Šele ko je bilo sramotilno dejanje že skoro končano, je prišlo vojaštvo. Kovača so odnesli v prostore hranilnice, kjer so mu morali odrezati takoj dva zlomljena prsta. — Ta dogodek jasno kaže, da je prešla borba med vlado in koalicijo že v podivjanost. Vlada se bo morala konečno odločiti: ali naj začne odločilen boj z vsemi sredstvi ali pa se uda besnenju Košutovcev.

— **Ruski dogodki.** Vlada postopa s skrajno oostrostjo proti vstašem. Pretečeni teden je zaprla 33. včeraj zopet šest tiskarn ter aretovala osem socijalističnih urednikov. Istotako so aretovali ravnatelja železnice Petrograd-Carsko selo, ker je bil v zvezi z revolucionarji. — Na ruskem Poljskem, v pločki guberniji so zaprli 60 poljskih občinskih predstojnikov in funkcionarjev, ker so se baje udeleževali narodne propagande. V Miškovu so bili veliki izgredi železničarjev in rekrutov. Vladno poslopje in več privatnih hiš je razdanih. Tudi kolodvor in železniške vozove so rekrutje razbili.

Priti je moralo topničarstvo. — S Kavkaza so došla privatna poročila, da so Baku in druga mesta v rokah revolucionarcev. Vsaka zveza s Kavkazom je pretrgana.

Poslano.*

„Triglavan v Celju“. „Domovina“ je že poročala, da namerava akad. tehn. društvo Triglav v Gradcu v proslavo svoje tridesetletnice prirediti 4. svečana t. l. izlet v Celje združen s koncertom in plesom v veliki dvorani „Narodnega doma“. Triglav se je obrnil do slavnega „Celjskega pevskega društva“ s prošnjo za sodelovanje pri koncertu.

Obenem se je sestavil v Celju odbor, obstoječ iz nekaterih starih Triglavanov, z nalogo, da stori potrebne priprave. Ta odbor je povabil na dogovor soproge v Celju bivajočih starih Triglavanov ter jih naprosil, naj pričnejo med celjskimi narodnimi damami agitacijo za dostojen sprejem gostov in za običajno spominsko darilo, kakor jih je društvo Triglav dobivalo dosedaj še pri vsakem izletu v domovino.

Misel, da bi se priredil „sijajen ples“, se je koj prvotno ravno z ozirom na celjske razmere odklonila enoglasno in sicer edino iz razlogov, da se omogoči vdeležba širjim narodnim krogom. Vabila se še niso naročila, ker se sploh še ni vedelo, ali bode celjsko pevsko društvo sodelovalo ali ne.

To se je dozdej zgodilo za 30letnico Triglava.

Naenkrat prinese „Slovenec“ v svoji 295. številki z dne 28. dec. 1905, dva dni pred občnim zborom slavnega „Celjskega pevskega društva“, dopis iz Celja pod zgorajšnjim naslovom. Strmeli smo, ko smo čitali to od konca do kraja neresnično poročilo. Dopisnikar začena s pomoto, da praznuje Triglav letos svojo 25letnico, ki se je, kakor znano, že pred 5 leti praznovala v „Narodnem domu“ v Mariboru in sicer na jako lep in dostojen način, in na to očita Triglavanom, da hočejo s sijajnim plesom „odrniti“ nekatere slojeve celjskih Slovencev od slavnostne prireditve.

Za tako postopanje nečemo rabiti primernega izraza, naravnost zloben pa je poskus „Slovenčevega“ dopisnikarja zasejati na podlagi zgorajšnje iz trte izvite trditve razpor med celjske Slovence ter ob enem nahnjskati izven akademične kroge proti revnemu dijaštvu sploh. Samo človek brez vsakega častnega čuta more kaj takega pisati.

Pa čujmo dalje. Mnogo Triglavanov je dobivalo za čas svojih gimnazijskih študij pri celjskih rodoljubih razne posredne in neposredne podpore. To je resnica. Slovenčev dopisnik jim pa sedaj očita nehvaležnost, češ, da nalašč prirejajo „sijajen ples“, da izključijo od njega obrtne rodbine, vse zasebne uradnike, vse trgovske službenice itd. ter pozivlja vse nepovabljenec naravnost, naj v bodoče odrečejo dijakom vsako podporo. Ker pa sedaj sploh še nikdo ni dobil nobenega vabila in ker je društvo Triglav prosilo nalašč za imenik čitalniških udov, da bi se pri razpošiljanju vabil pomotoma ne prezrl kak celjski Slovenec, naj javnost sama sodi o Slovenčevim dopisniku, kateri je vse to ali dobro vedel ali pa je priliko imel, se dobro informirati, in vendar je spisal omenjeni neresnični članek.

Celje, dne 2. prosinca 1906.

Za pripravljalni odsek v Celju:
Dr. Ljudevit Stiker.
Dr. Janko Serbec.

* Za spise pod tem naslovom je uredništvo samo v toliko odgovorno, v kolikor to zahteva tiskovni zakon.

Hmeljske droge

10 vagonov prodam komad po 16 in 18 krajcarjev.

EMER. KUKETZ, ŽALEC.

Stavbeni in umetni mizar
Stankovič Ivan

Spodnja Hudinja št. 40, v lastni hiši

lastnik poprej Matevž Sinkovičeve mizarске delavnice z vodno silo urejene z najmodernejšimi stroji v št. Petru v Savinski dolini, prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela katera izvrši v najkrajšem času in po konkurenčnih cenah. — Priporoča se p. n. občinstvu (6) v blagohotno naklonjenost. 76-2

Naprodaj je (24) 3-2

lepo posestvo

pol ure od Poljčan, na glavni cesti. Zidana hiša z gospodarskimi poslopji, 3 lepi gozdi, 2 vinograda, več travnikov in lepih njiv, vse skupaj za **6000 gld.**

Štiri tisoč se mora izplačati, dva tisoč lahko ostane vknjiženo.

Naslov se izve pri **upravništvu „Domovine“.**

Ljudevit Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje

vsakovrstnih pušk

za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila ter jih točno in dobro izvršuje. — Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preskušene. — Slovenske ali nemške cenike na zahtevanje (9) zastoj in poštne prosto. 50-32

TALANDA CEYLON-ČAS
V paketih od 20 v do 2 k je dobili:

v Celju pri: Jozefu Matku, Ivanu Ravnikarju, Antonu Perjentu
 v Mariboru pri: J. Lavricu
 v Brno pri: M. Zofreju
 v Zagrebu pri: Ivanu Zofreju
 v Ljubljani pri: Al. W. Alandoviču
 v Ptuj pri: Jozefu Poljanu
 v St. Petru pri: Al. Globokniku
 v Laskanu pri: Fr. Pihicu, A. Elschnerju

17 a   znamka prve vrste, posebno izdatno.   10-1

Zdravstveni hlačniki
„Patent Mach“ * se dobivajo à
40, 65, 80, 120, 135, svileni 150, 180, za dečke 25, 35, 50, 60, svileni 90
v naslednjih prodajalnah:

Braslovče, Peperko Tom.	Nova cerkev, Arlič Mih.	Šmarje, Löschnik Jan.
Celje, Putnan N.	Polzela, Cizel Josip	Teharje, Wengust Fr.
Dobrna, Strasser Paul.	Rečica, Konzumno društvo.	Trnovlje, Fazarine A.
Gotovlje, Maiga Fr.	Zibika, Založnik J.	Vransko, Schwentner K.
Goraj grad, J. Božič.	Št. Jurij ob j. ž., Kavčič M.	Vojnik, Zottl Fran.
Hrastnik, Bauerheim P.	Št. Jurij ob T., Rizman M.	Žusem, Gajšek Flor.
Loka, Jakša Ivan	Št. Peter, Korun Fr.	
Mozirje, Zuža Fr.	Šmarje, Stupica Fr.	
- Prodajalne v drugih krajih daje c. kr. izkl. pr. tovar. za hlačnike Fr. Mach, Brno.

Naznanilo.

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da prevzamem s **1. januarjem 1906** poprej Kristijan Kern-ovo

svečarijo

v lastni hiši v **Šoštanju**. Priporočam se p. t. gospodom duhovnikom in slav. občinstvu, da me blagovolijo počastiti in podpirati s cenjenimi naročili.

Prizadevati si hočem, da zadovoljim vse častite p. t. naročnike z izbornim ter okusno izdelanim voščenim blagom.

Zagotavljam, da bom vodil svojo obrt v duhu in solidnosti svojega prednika.

Naznanjam, da obdržim svojo **svečarijo** še zanaprej v Celju, Graška cesta 16. (656) 2

Lovro Pokorn
svečar v Celju.

KAVO, RIŽ, južno sadje, poper, itd. in OLJE vseh vrst prodaja na debelo le trgovcem in industrijalnim podjetjem - - -

J. PIPAN & COMP.

Trst, Via Commerciale št. 5.

(10) 22-8   X X X
Tvrdba ustanovljena leta 1876.

Blagajnice

varne pred ognjem in vlomom
prodaja v vseh velikostih najbolje izdelane firma, ki obstoji že nad 30 let

S. BERGER

DUNAJ I., Wipplingerstrasse 29.

Vzrci so v rabi in se lahko ogledajo v „Zvezi slov. posojilnic“ v Celju in pri mnogih drugih posojilnicah in hranilnicah v vseh slovenskih pokrajinah. 104-24 (7/b)

Pekarija

dobro idoča, novo urejena, katera se nahaja v lastni hiši v jako prometnem kraju pol ure od Celja v bližini **večih tovarn**

se da v najem

ker je posestnik umrl, **eventualno** se tudi **proda** celo posestvo obsežajoče enonadstropno hišo, gospodarsko poslopje z zemljiščem obsežajočim 16 oralov.

Vprašati je pri **JOSIP-u ŠIRCI v ŽALCU.**

(28) 3-2

Parna žaga Deghenghi v Ljubljani

kupuje

sledeče vrste, smrekovega, jelkovega, borovega, bukovega in hrastovega okroglega lesa (hlode) potem hrastove deščice (frize) po dnevni ceni, kakor tudi **gozde** pripravljene za posekati.

Ponudbe nasloviti je na

Parno žago Deghenghi v Ljubljani

Cesta na Rudolfovo železnico št. 47. — Pisarna: Šelenburgove ulice št. 6.

(8) 100-22

Zavitke priporoča Zvezna tiskarna.

OZNANILO.

POSOJILNICA NA VRANSKEM uraduje od novega leta 1906 vsako sredo in soboto predpoldnem od 9. do 12. ure, izvzemši tiste srede in sobote, ob katerih je zapovedan praznik ali sejem na Vranskem.

(643) 3-3

Najprimernejša darila za godove, birmo itd. so
Singerjevi šivalni stroji

za domačo porabo in obrtne svrhe vsake vrste.

Velika trpežnost in vzorna konstrukcija usposobljajo

stroje do najvišje tvornosti ter so vsakomur v uporabo.

Brezplačni pouk v šivanju in vseh načinih modernega in umetnega vezenja

Singerjevi šivalni stroji so na največjih svetovnih razstavah odlikovani z največjimi priznanji.

Singer Co. delniška družba šivalnih strojev
CELJE, Kolodvorska ulica šte. 8. (207) 52-1

Najboljše peči in štedilnike

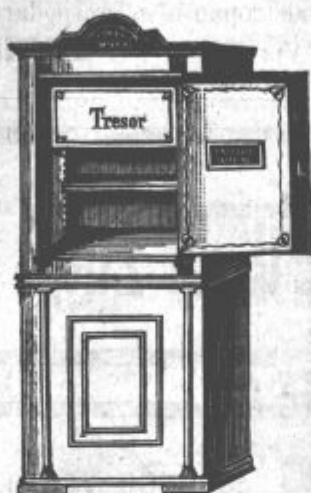
vseh vrst, peči predpisane za **šole**, kakor **trajno** gorljive **irske** peči, priporoča

trgovina z železnino „Merkur“

P. MAJDIČ, CELJE

katera ima tudi samoprodajo
H. L. Lattermannovih peči
za **kurjavo z žaganjem.**

V zalogi so krasna **pečna**
okrilja in **predpečniki**, razne
novosti primerne za božična
darila, kakor **čajniki**, brzo- in
samovari, **mizice za cvetlice**,
drsalice i. t. d.

Prodajam zanesljive, proti ognju in vplomu varne **blagajne**
ceneje kakor bodisi katera hoče tovarna, — poljedeljske stroje
vseh vrst — posebno **slamorenice.**

Zaloga **plaht za vozove in komate.**
nepremočljivih

Najboljše umetno gnojilo,

Tomazeva žindra in kajnit.

(21) 52-1

Poročni

prstani

(33) -1

Pozor! Znižane cene. Pozor!

Prva narodna, najcenejša in naj-
večja trgovina z urami, zlatnino,
srebrnino in optičnimi predmeti

Rafael Salmič v Celju, Narodni dom'

Vsa v mojo stroko spadajoča dela,
popravila itd. izvršujem točno in ceno

Za vsako delo,
kakor tudi za
pristnost blaga
jamčim pismeno.

Bogato ilustrovane ce-
nike razpošiljam

na zahtevo brezplačno in poštnine prosto.

Postrežba točna in poštena.

Svoji k svojim!

Zastopnik za Maribor in okolice
Ivan Dernošek v Mariboru.

DELINKOVAC POKORNY

Reg. varst. znamka
Tek zbrinjajoči in oksidni
pejnov liker
100 delinkov jako priporočeni!
Tobitva se v tozadevnih
trgovinah, kavarnah itd.
Poskusni posili zabojček a 2/3
ali 1/3 litra a K 5-80 franko.
Del. družba libere trgovine, POKORNY
ZAGREB, ustan. 1862.

Naznanilo.

Cenjenim p. n. članom Slovenskega delavskega podpornega
društva v Celju" v ljudo naznanjam, da sem prevzel

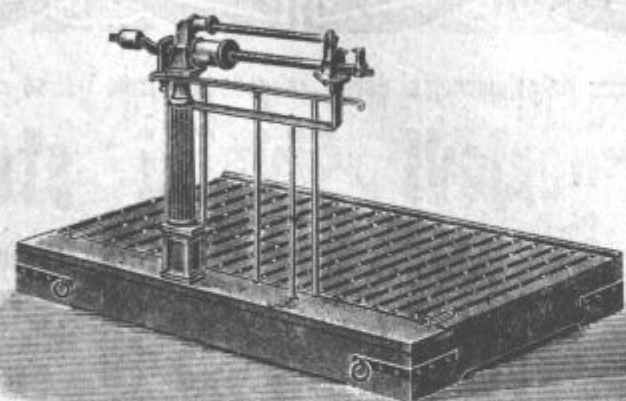
društveno gostilno

Savinska ulica št. 4

na svoje ime in v svojo oskrbo. Točila se bodo **pristna**
bizelanska in **haloška vina** ter sveže **marčno**
pivo iz pivovarne „Zdraženih pivovaren Zalec in Laski trg“.
— Za mrzlo in gorko kuhinjo je vedno skrbjeno.
V obilen poset se priporočam z odličnim spoštovanjem

Egid Dihar.

(34) 1

RAZLIČNE TEHTNICE.

ŠTEDILNA OGNJIŠČA,

VSAKOVRSNE VODOVODE,

Izdeljujem nove ter popravljam
tudi stare, bodisi decimalke,
premostne ali sploh vsake vrste
tehtnic.

vsakovrstna, velika in najtinejša, kakor
tudi mala in prosta, izdelujem sam. Za
ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor
tudi zidarska dela z jamstvom dobrega

izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

bodisi iz studencev, vod-
njakov ali hidravličnimi
vidri, odkoder se voda lahko
poljubno napelje bodisi v

kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

PREVZAMEM POPOLNO NAPRAVO KOPALIŠČ,

mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnice, ravne ali okrogle.

VSAKOVRSNE ZELEZNE OGRAJE

(tudi iz žice), n. pr. za stopnice, cerkve, šole, grobove, vrtove in
zasebne hiše itd. — **Železna vrata za prodajalne in**
skladišča ali pokopališča. — **Popolnoma železna**
okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve. **napeljavo strelodvodov** itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela
po tovarniških cenah.

Priporočam se za obilno naročbo

(19) 52-1

Ivan Rebek,

stavbeni in umetni ključalničar
CELJE, Poljska ulica št. 14.

